MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

MAŁGORZATA KIDAWA-BŁOŃSKA

Warszawa, 03 czerwca 2024 r.

BPS.DKPS.043.202.2024

Pan
Przemysław Błaszczyk
Senator Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Senatorze,

w związku z oświadczeniem złożonym przez Pana na 11. Posiedzeniu Senatu w dniu 9 maja 2024 r. informuję, że na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora urlop bezpłatny może być udzielony na wniosek senatora jedynie w tych przypadkach gdy dotychczasowy stosunek pracy osoby, która objęła mandat senatora może nadal być łączony z mandatem (brak zakazu łączenia mandatu).

Ponadto, w związku z art. 30 ust. 2 ustawy, urlop bezpłatny udzielany jest z urzędu tym osobom, które obejmując mandat są zatrudnione na stanowiskach określonych w art. 30 ust. 1 ustawy (niepołączalność względna).

Natomiast, w przypadku osób, które obejmując mandat senatora zatrudnione były na stanowiskach wskazanych w Konstytucji RP z 1997 r. (art. 103 ust. 1 i 2) albo (w związku z art. 103 ust. 3 Konstytucji) w innych ustawach, zakaz łączenia mandatu senatora z tymi stanowiskami ma charakter bezwarunkowy (niepołączalność bezwzględna). W tych przypadkach łączenie mandatu ze stanowiskiem jest niedopuszczalne nawet w formie urlopu bezpłatnego. Dotyczy to m.in. stanowiska prezydenta miasta bądź jego zastępcy. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (art. 27 ust. 4) w związku z art. 103 ust. 3 Konstytucji RP wyraża bezwzględny zakaz łączenia mandatu senatora z tymi funkcjami.

Zatem, ponieważ „funkcji wójta [prezydenta miasta] oraz jego zastępcy nie można łączyć z (...) mandatem (...) senatora", obowiązkiem osoby wybranej na senatora w takim przypadku jest rozwiązanie stosunku pracy, a obowiązkiem prezydenta miasta – odwołanie zastępcy prezydenta miasta (ograniczenie się do urlopu bezpłatnego jest niedopuszczalne).

Przywołany przez Pana w oświadczeniu przepis art. 31 ust. 1 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora, przewidujący, że nie można rozwiązać stosunku pracy z dotychczasowym senatorem, dotyczy jedynie tych przypadków (stosunków pracy), w których konieczne lub dopuszczalne (możliwe) było przejście senatora na urlop bezpłatny.

Stosunek pracy, wybranego w 2015 r. i ponownie w 2019 r. senatora, o którego Pan pyta, wygasł, był on bowiem w chwili wyboru po raz pierwszy na senatora zastępcą prezydenta miasta. Funkcji zastępcy prezydenta miasta nie można bowiem łączyć z mandatem senatora (niepołączalność bezwzględna). Przepis art. 31 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora (zakaz rozwiązania dotychczasowego stosunku pracy z byłym senatorem bez zgody Prezydium Senatu), jak wskazano, dotyczy jedynie tych przypadków, w których dopuszczalna była kontynuacja stosunku pracy w formie urlopu bezpłatnego.

Prezydium Senatu w omawianym przypadku nie mogło, na podstawie art. 31 ust. 2 ustawy, ani wyrazić zgody na rozwiązanie stosunku pracy byłego senatora, ani tej zgody odmówić, ponieważ stosunek pracy od kilku lat już nie istniał. Należy też zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, zatrudniany w trybie powołania zastępca prezydenta miasta pełni swoje obowiązki do czasu objęcia obowiązków przez nowo powołanego zastępcę. W konsekwencji, objęcie obowiązków przez nowo powołanego zastępcę prezydenta powoduje z mocy prawa zakończenie stosunku pracy dotychczasowego zastępcy prezydenta.

Sprawa była przedmiotem analizy Biura Spraw Senatorskich, które jest właściwe w sprawach udzielania senatorom konsultacji, informacji i opinii prawnych oraz wyjaśniania prawnych uwarunkowań wykonywania mandatu.

Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu
/podpisano elektronicznie/